V.Klaus: Multikulturalismus, lidé bez jakékoli zodpovědnosti a konec Západu

- CZ24 News | 11. února 2020

Nedávno jsem vzal do ruky jeden z mnoha svých sešitů výpisků z knih a časopisů a objevil jsem tam věci, které mne překvapily. Hlavně proto, že se mi zdají jako zcela současné, jako něco, co se právě dnes snažíme říkat těm, kteří nečtou (a nezapisují si). A ukazuje se, že to či ono dnešní téma bylo tématem už před dvěma desetiletími.

Již dlouhou dobu bojuji s oslabováním národního státu, a přesto mne překvapilo, že jsem si již 30. července 2002 opsal: „Autorita a řízení národního státu začíná být vážně narušována transnacionálními a subnacionálními silami“. Podobně říká o pár stránek dále Owen Harris, že je na národní stát útočeno „shora i zdola“. Dodal, že tím vzniká svět, ve kterém získávají „nejrůznější nezodpovědné a nekontrolovatelné skupiny lidí obrovskou sílu, ale bez jakékoli zodpovědnosti“.

To vede k tomu, že se stále více nacházíme „ve světě bez hranic“. De Mattei v měsíčníku (už asi neexistujícím) The European Journal říkal, že zesiluje tlak na „denacionalizaci občanství“, což je vlastně postmoderní interpretací konceptu lidských práv. Výsledkem podle něho bude „vytvoření nestátu“. Bylo to v roce 2002, tedy před Lisabonskou smlouvou (a dokonce před naším vstupem do EU). My máme pocit, že výroky tohoto typu děláme až teď.

Počátkem minulé dekády jsem se na různých fórech opakovaně utkával s ideologem třetích cest (a velkým kamarádem Tonyho Blaira) Anthony Giddensem. Ten tehdy hlásal, že je třeba provést „demokratizaci demokracie“, neboť podle něho „dnešní demokracie není dostatečně demokratická“. Teď mi dochází, že právě toto myšlení stálo u zrodu (a dnešní fanatické obhajoby) tzv. liberální demokracie. Nám nebezpečí tohoto konceptu (a v realitě existujícího systému) došlo až teprve nedávno. Někteří ho nevidí ani dnes.

Velmi jsem se učil od již zmíněného Owena Harrise jak ohledně národního státu, tak ohledně mezinárodní politiky. Jeho výrok: „Studená válka (a hrozba, kterou představoval Sovětský svaz) vyžadovala od USA realistický přístup k mezinárodní politice. Jakmile Sovětský svaz přestal existovat a Amerika se stala jedinou velmocí, jakákoli omezení chování USA byly odstraněny“ je naprosto přesný. Stejně tak jeho pojem „human-rights industry“. Toto nové „průmyslové odvětví“ od té doby nesmírně narostlo a stalo se zásadní brzdou svobody a demokracie.

Vždy jsem byl proti technicistnímu či technokratickému vidění světa. Už jsem ale zapomněl na citát, který jsem si zapsal 19. října 2002: „Moderní problémy jsou primárně technické a nikoli politické. Normální člověk jim nemůže rozumět.“ To říkají politikové vždycky, když lidé ve volbách nebo v referendu rozhodnou jinak, než by si oni přáli. Zapomněl jsem, že to v roce 1962 řekl J. F. Kennedy, který svými postoji a názory ostatně nikdy nebyl můj „cup of tea“.

Mnozí z nás dávno kritizujeme smysl a význam institucí jako je Mezinárodní měnový fond (IMF). Ranou fázi této debaty mi připomněl název článku Allana Meltzera z roku 2002 (který zemřel před dvěma lety ve věku 89 let): „Sebemenší naděje na záchranu IMF od byrokracie IMF mizí“. Byl to jeden z největších ekonomů naší éry a velmi si vážím toho, že jsem ho mohl dobře znát. Před pěti lety jsme společně vystupovali na konferenci Montpelerinské společnosti v Hongkongu. Srovnával tam ve svém projevu socialismus s dnešním státem blahobytu. Jeho optimistickou tezí bylo, že „socialismus už definitivně padl, zatímco stát blahobytu ještě ne“. Kéž by také někdy skončil (nebo

alespoň svůj rozlet přibrzdil) dnešní, stále se rozpínající „welfare state“.

I tehdy míval (často v australském měsíčníku Quadrant) zásadní články můj další dobrý přítel John O´Sullivan. V říjnu 2002 byl jeden z jeho článků věnován multikulturalismu (kdy my jsme o něm ještě skoro nemluvili). Multikulturalismus definoval jako doktrínu, podle níž se „migranti nemusejí asimilovat do kultury a zvyklostí své nové země“. To je kánonický výrok. To se mi zdá být skvělou definicí tohoto zdánlivě složitého fenoménu. Asi od něho (a od tohoto jeho článku) už mám v sobě pevně zabudován názor, že „migrace není lidské právo“. John k tomu dodával dnes zcela politicky nekorektní výrok, že je „právem každého státu hájit své specifické kulturní charakteristiky a svou politickou komunitu“. To už EU neumožňuje.

Jeden z Reaganových náměstků ministra financí Paul Craig Roberts, který mi kdysi „zorganizoval“ můj první čestný doktorát v USA, v polemice s Francisem Fukuyamou řekl: „nejedná se o konec historie, jedná se o konec Západu“. Ano, ale Západ nekončí díky agresi z Východu. Ničí se sám.

To byl opravdu jen velmi stručný výběr výpisků roku 2002. Jedno z možných poučení z toho je, že už není třeba číst nic nového. Stačí nezapomínat na to staré. Proto budu v této „objevné četbě“ pokračovat. Je to můj pracovní projekt pro rok 2020.

Václav Klaus